

Příčiny a důsledky ekologické katastrofy v lesích Národního parku Šumava

Jsou škody na celospolečenských funkcích lesa NP Šumava ve výši cca 230 miliard Kč a skutečnosti nasvědčující, že dochází k obecnému ohrožení, ve veřejném zájmu?

Úvod

Lesy jsou základem života na Zemi. Budeme-li trvale udržovat lesy, udržíme trvalý život. Lesy jsou zelené plíce naší planety. Stromy jsou schopny absorbovat oxid uhličitý (CO₂) z atmosféry a pak převést uhlík do dřeva. Při tomto procesu se uvolňuje kyslík.

Význam společenských funkcí lesa popisuje H. Weidinger (Forstamt der Stadt Wien), takto:

„Lesy jsou skutečným produkčním zázrakem. Zvláštní význam nabývají jejich obecně prospěšné funkce. Lesy to jsou zelené plíce a vynikající regulátor klimatu. Ze vzduchu filtrují prach a škodlivé látky, zpomalují proudění vzduchu a působí na vyrovnávání teploty. Lesy jsou ale také zdrojem čisté, pitné vody, hromadí a čistí velká množství srážek a regulují oběh vody daleko za hranicemi svého ekosystému.“

Příčinou ekologické katastrofy v lesích Národního parku Šumava bylo vyhlášení a rozšiřování bezzásahových zón a zároveň porušení zákonných povinností v ochraně lesa proti kalamitním škůdcům (kůrovcům).

I.

Národní park Šumava byl vyhlášen Nařízením vlády č. 163/1991 Sb., v § 2 odst. 1 je uvedeno, že posláním Národního parku Šumava je uchování a zlepšení jeho přírodního prostředí a zachování typického vzhledu krajiny. Ustanovením § 9 odst. 2 nařízení se lesy Národního parku Šumava vyhláší za lesy zvláštního určení, u kterých je garantován státem veřejný zájem na zlepšení a ochraně životního prostředí.

Přírodní prostředí zobrazuje 9 podkategorií a to je Biosféra, Fyzikální pole, Klima, Ovzduší, Půda a horninové prostředí, Pojmy prostředí, Povrchové a podzemní vody, Lesy, a Země. Prostředí se skládá ze všech faktorů a jevů vně organismu, které na tento organismus působí (jde o faktory fyzikální, chemické, nebo biotické – jiné organismy).

Vyhlášení Národního parku Šumava (dále jen NP Šumava) mělo zachovat šumavské lesy minimálně v rozsahu před jeho vyhlášením, případně stav lesů (přírodního a životního prostředí) v NP zlepšit.

II.

V důvodové zprávě k Nařízení vlády č. 163 ze dne 20. března 1991, kterým byl vyhlášen NP Šumava, bylo uvedeno:

„Území Šumavy patří k nejzachovalejším částem krajiny nejen v České republice, ale i ve střední Evropě. Šumava je tvořena relativně zdravými lesními porosty a spolu s Bavorským lesem vytváří nejrozsáhlejší středoevropský komplex (Zelené plíce střední Evropy), na Šumavě se nacházejí pestřejší a stabilnější ekosystémy a přírodně významnější, než na straně bavorské. Zřízením Národního parku Šumava a stanovením jeho ochranných podmínek mělo dojít jen v malé míře a s dostatečným časovým odstupem k omezení lesnických zájmů, a to v souladu s dlouhodobými zájmy ochrany přírody na Šumavě.

Lesnictví bylo v důvodové zprávě popsáno jako **nejvýznamnější plošná aktivita** na území národního parku se zřetelem **na jeho zvláštní poslání**, což bylo rozuměno jako **zachování a zlepšení přírodního prostředí, kdy lesy tvoří nenahraditelnou složku životního prostředí.**

III.

Lesnické organizace, které zajišťovaly obhospodařování lesů před vyhlášením NP Šumava (do roku 1991) **byly ziskové, zajišťovaly zaměstnanost místnímu obyvatelstvu a zároveň předaly NP Šumava nejzachovalejší lesní ekosystémy v rámci střední Evropy.**

Šumavské lesy byly předány vedení NP Šumava v roce 1991 jako **skutečné národní bohatství tvořící nenahraditelnou složku životního prostředí, kde se nacházely 400 let staré lesní porosty**, které pamatovaly ještě takové osobnosti, jako byli Adalbert Stifter, Karel Klostermann a další. Součástí lesů byla chráněná území (Trojmezná, Prameny Vltavy a další), kde se nacházely nesmírně cenné lesní ekosystémy, **kteřé byly generacemi lesníků a státem chráněny a zachovány.**

IV.

Ochrana šumavských lesů byla realizována dlouhodobě před vyhlášením NP Šumava. V minulém století např. v roce 1933 byla vyhlášena státní přírodní rezervace Trojmezná hora, následně Rokytecká slat', Jezerní slat' a další. V roce 1950 došlo vyhláškou Ministerstva školství, věd a umění č. 85 ze dne 9. ledna 1950 k obnovení a rozšíření přírodní rezervace Trojmezná hora. **Těžba dřeva zde byla omezena pouze na zabránění nebezpečí možného rozšíření hmyzích škůdců, zejména kůrovců (fakticky byla dlouhodobě realizována bezzásahovost při zajišťování ochrany lesa).**

V šedesátých letech minulého století došlo k vyhlášení Chráněné krajinné oblasti Šumava a na konci sedmdesátých let byla **ve stejných hranicích vyhlášena Chráněná oblast přirozené akumulace vod Šumava (schopnost zdravých šumavských lesů zadržovat vodu).** Před vyhlášením NP Šumava bylo celé území součástí Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (Nařízením vlády č. 40/1978 Sb.) podle zákona o vodách. Dle tohoto nařízení byla uplatňována ochranná opatření, jejichž cílem bylo zabránit snižování vodního potenciálu území, nepříznivým změnám jakosti vod a takovým zásahům do přírodních poměrů, které by mohly negativně ovlivnit vodohospodářskou funkci území.

Význam lesa pro přirozenou akumulaci vod byl dlouhodobě znám a výzkumy prokázán. Narušení lesů Šumavy vichřicemi a kůrovcovou kalamitou v letech 1868 až 1878 bylo v rozsahu cca na 11.000 ha (dle Pfeffera rok 1947). Poškozením šumavských lesů **došlo po několika desetiletí ke snížení retenční schopnosti území a k rozkolísanosti odtoků (historické měření průtoků Vltavy v letech 1850 – 1920 publikoval J. Šonka).**

Souvislost, mezi poškozením lesů Šumavy v letech 1868 až 1878 a sníženou retenční schopností území, přispěla ke vzniku povodní (např. v roce 1890). Povodeň na Vltavě ze září 1890, během níž došlo mj. k pobožení pilířů Karlova mostu (4. 9. 1890), měla podobný průběh, jako povodeň roku 2002.

V.

Existence zdravých lesů se staletými porosty před vyhlášením NP Šumava prokazovala, že zásahy proti hmyzím škůdcům neměly na tyto lesní porosty žádný negativní vliv, naopak tím došlo k jejich zachování. Stejně tak nedocházelo lesnickými opatřeními proti hmyzím škůdcům k žádnému negativnímu vlivu na přírodní procesy daného území, viz důvodová zpráva, ve které je uvedeno, že území Šumavy patří k nejzachovalejším částem krajiny nejen v České republice, ale i ve střední Evropě.

VI.

Odpovědní pracovníci NP Šumava a MŽP od počátku vyhlášení NP Šumava, v rozporu s vědeckým a historickým poznáním lesníků, vyhlásili bezzásahová území a to zejména v ochraně lesa proti hmyzím škůdcům (kůrovcům), nerespektovali poznání a zákonné předpisy, které byly přijaty např. při vyhlášení přírodní rezervace Trojmezná hora (bezzásahovost vyjma zásahům proti hmyzím škůdcům).

První negativní dopady v důsledku bezzásahovosti v NP Šumava se projevily v krátké době na počátku devadesátých let. Tehdejší ministr životního prostředí Fr. Benda vyhlásil mimořádný stav, kdy se jen v I. bezzásahových zónách v roce 1993 zpracovalo a asanovalo 19.000 m³ kůrovcového dříví.

Již v této době bylo vedení NP Šumava a Ministerstvu životního prostředí (dále jen MŽP) opakovaně prokázáno, že bezzásahovost vede ke kůrovcovým kalamitám, k likvidaci starých lesních porostů (nenahraditelné složky životního prostředí) a tím k poškození přírodního a životního prostředí. Vyhlášením a dalším rozšiřováním bezzásahových území došlo a dochází k úmyslnému poškození přírodního a životního prostředí a v neposlední řadě i k obecnému ohrožení.

Před předáním lesů v roce 1990 bylo na celém území NP Šumava zpracováno a asanováno pouze 6.453,- m³ kůrovcového dříví, což bylo 0,1 m³ na 1 ha, kůrvec byl v základním stavu.

Z veřejných zdrojů bylo zjištěno, že od počátku zřízení NP Šumava v roce 1991 do roku 2008 bylo vytěženo 1.008.473,- m³ kůrovcového dříví, tj. průměrně ročně 56.026 m³ kůrovcového dřeva (tj. ročně 8,6 x více než před vyhlášením NP) a zároveň docházelo k postupnému odumírání lesních porostů v bezzásahových zónách a k rozsáhlým finančním škodám na majetku státu.

VII.

V roce 2000 zpracoval Prof. Ing. Ilja Vyskot, CSc., na základě zadání MŽP, odborný posudek a vyčíslil škodu na přírodním a životním prostředí (škody na nenahraditelné složce životního prostředí) v NP Šumava ve výši přesahující 5 miliard Kč.

Výpočet škod byl stanoven na základě metodiky Prof. Vyskota a kol. „Kvantifikace a hodnocení funkcí lesů České republiky“.

MŽP jako zadavatel na prokázané škody vyčíslené odborným posudek nereagovalo, bylo nečinné, přestože z ustanovení § 8 odst. 2 zákona o lesích vyplývá, že u lesů zvláštního určení (lesů NP Šumava) je veřejný zájem na zlepšení a ochraně životního prostředí.

Poškození lesů NP Šumava kůrovci v důsledku bezzásahovosti mělo vliv na retenční schopnost daného území a negativně ovlivnilo odtokové poměry, prokazatelně se podílelo i na výši škod při povodních v roce 2002.

VIII.

Rozšiřováním bezzásahovosti zejména po roce 2005 došlo k dalšímu nárůstu kůrovcových těžeb v sousedních zásahových lesních porostech. **V období roku 2007 se na veřejnost dostaly informace, že NP Šumava prodává kůrovcové dříví za ceny významně nižší, než byly ceny v čase a místě obvyklé ve vztahu k prodejem kůrovcového dřeva např. Lesy ČR s. p. a Vojenskými lesy.**

Tyto informace nasvědčovaly tomu, že rozšiřování bezzásahových území souviselo pouze s dobře vymyšleným byznysem, výhodným pro skupinu pracovníků, kteří o rozšiřování bezzásahových území a prodeji kůrovcového dřeva rozhodovali.

Zarážející je, že MŽP na podnět ve věci prodeje kůrovcového dříví za ceny významně nižší, než byly ceny v místě a čase obvyklé, reagovalo **dopisem č. j. 43186/ENV/14 ze dne 6. srpna 2014, ve kterém konstatovalo, že kontroly cen prodeje kůrovcového dříví realizované NP Šumava po roce 2007 neprovádělo a provádět nebude.**

MŽP svým vyjádřením nevyvrátilo pravdivost, či nepravdivost těchto informací, přitom se jednalo v daném období o prodej stovek tisíc m³ kůrovcového dříví a o možné rozsáhlé škody na majetku státu.

IX.

Po orkánu Kyrill z počátku roku 2007 došlo v důsledku neplnění zákonných povinností v ochraně lesa k enormnímu nárůstu kůrovcové kalamity. K nárůstu významně přispělo i opatření MŽP č. j. 48452/ENV/07 z června 2007, kterým došlo k prodloužení zákonem stanovené povinnosti zpracovat veškeré vhodné **dříví pro rozvoj kůrovců (z 30. 6. daného roku) do 31. 12. 2007. Oficiálně bylo uvedeno 140.000 m³ dřevní hmoty, celkově se jednalo o množství 270.000 m³ včetně bezzásahových území.**

V letech 2008 až 2011 vylétožil NP Šumava pouze v zásahových územích 1.004.000,- m³ kůrovcového dříví, v průměru ročně 251.000,- m³.

MŽP rozhodnutím ze dne 30. 1. 2008 udělilo výjimku ze zalesňovací povinnosti, kdy dle § 31 odst. 6 zákona o lesích **musí vlastník lesa zalesnit holiny na lesních pozemcích do dvou let od jejího vzniku, tuto lhůtu pro zalesnění holin v NP Šumava MŽP prodloužilo na 30 let.** Rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s veřejným zájmem na zlepšení a ochraně životního prostředí.

Zároveň byl v tomto období **NP Šumava dotován z veřejných rozpočtů stovkami miliónů Kč, kdy např. v roce 2008 se jednalo o roční dotaci 326 miliónů. Za pouhé 3 roky to byly dotace ve výši necelé 1 miliardy Kč. NP Šumava byl dotován z veřejných prostředků i když nevydával finanční prostředky na obnovu lesa (zalesňování holin, péči o kultury a ochranu lesa v bezzásahových územích a na územích, kde byla prodloužena povinnost zalesnit holiny v zákonem stanovené lhůtě).**

Prokazatelně se jednalo o nehospodárné vynakládání veřejných finančních prostředků, a to nejen ve vztahu k původním lesnickým organizacím, které před vyhlášením NP Šumava byly ziskové.

X.

Pracovníci ochrany lesa ČIŽP dlouhodobě na porušování právních předpisů v ochraně lesa a na škody na přírodním a životním prostředí NP Šumava upozorňovali, což prokazovala i zahájená správní řízení o uložení pokut v předcházejícím období. MŽP jako odvolací orgán tyto rozhodnutí většinou měnilo, výsledkem bylo snížení sankcí na minimální částky.

Vedení ČIŽP na počátku roku 2008 přistoupilo k „normalizaci“ posuzování porušování právních předpisů v ochraně lesa a poškozování přírodního a životního prostředí v NP Šumava. Výsledkem této „normalizace“ bylo odvolání většiny vedoucích pracovníků ochrany lesa z pracovních míst, následně tito pracovníci ochrany lesa museli ČIŽP opustit, nebo dostali výpověď.

Období roku 2007 až 2008 bylo počátkem vzniku ekologické katastrofy v lesích NP Šumava. Vše probíhalo za nečinnosti nebo souhlasu státní správy lesů a vrchního státního dozoru v lesích.

XI.

V letech 2007 až 2010 bylo podáno několik trestních oznámení ve věci škod na přírodním a životním prostředí v NP Šumava. **Policie ČR opatřením č. j. ORPT-6012-16/TČ-2008-80 ze dne 1. září 2008 podle § 105 odst. 1 trestního řádu přibrala soudního znalce a zadala vypracovat znalecký posudek v trestní věci poškozování životního prostředí v NP Šumava. Znalecký posudek č. 33 – 9/2008 byl vyhotoven na základě metodiky Prof. Vyskota CSc., publikované ve Věstníku MŽP č. 8/2003, tj. dle oficiální metodiky MŽP, kdy tato metodika byla speciálně následně dopracována i pro lesy národních parků (příloha č. 9 metodiky).**

Znaleckým posudkem byla vyčíslena škoda na lese, nenahraditelné složce životního prostředí, v celkové výši 32,725 miliard Kč z toho např. škoda na hydricko – vodohospodářské funkci ve výši 6,5 miliardy Kč.

Škody na funkcích lesa, nenahraditelné složce životního prostředí, v lesích NP Šumava se od roku 2001, vyčíslené ve výši cca 5 miliard Kč, do roku 2008 (za pouhých 7 let) se zvýšily na hodnotu 32,725 miliard Kč.

Přílohou tohoto materiálu je nezávislá fotodokumentace pana Mgr. Janouta z roku 2011 – „Šumava usychající“, která dokumentuje škody na lese, nenahraditelné složce životního prostředí, v NP Šumava.

Následně byla všechna trestní oznámení Policií ČR a Státním zastupitelstvím odložena a to na základě stanoviska MŽP a posudku jiného znalce (podle neoficiálních informací).

Odložením trestních oznámení ve věci škod na přírodním a životním prostředí v lesích NP Šumava byl vysloven právní názor, že škody ve výši 32,7 miliardy Kč na přírodním a životním prostředí nejsou trestné. Toto byla příčina dalších škod na přírodním a životním prostředí v NP a skutečností souvisejících s obecním ohrožením.

Zvláštní paradox, kdy stát prostřednictvím státní správy za drobné přestupky (nepatrné ve vztahu ke škodám v NP Šumava) za poškození životního prostředí v lesích trestá vlastníky

lesa, obce a města. Zároveň stejný orgán státu **sankcionuje vlastníky** pozemků (zahrad) za to, že porazí i jediný strom, který sami zasadili (případně jejich předci) za nedodržení povinnosti uvedených v zákoně o ochraně přírody a krajiny.

Stát (státní správa) zároveň umožňuje úzké skupině tzv. ochránců přírody za podpory „odborníků“ z neziskovek, specialistů na lesy (veterinářů, geologů...) v rozporu s veřejným zájmem beztrešně poškozovat přírodní a životní prostředí.

XII.

Lesy NP Šumava jsou součástí Ptačí oblasti Šumava vyhlášené Nařízením vlády č. 681/2004 Sb. Cílem ochrany ptačí oblasti je zachování a obnova ekosystémů významných pro následující druhy ohrožených ptáků - např.: Kulíška nejmenšího (*Glaucidium passerinum*), Sýce rousného (*Aegolius funereus*) a Datlíka tříprstého (*Picoides tridactylus*). Uvedené druhy jsou zařazeny podle vyhlášky č. 395/1992 Sb., mezi zvláště chráněné druhy živočichů. Výskyt těchto ohrožených druhů **je vázán na souvislé staré jehličnaté lesy**. Rozsah 26.515 ha (publikoval p. Martan v roce 2017) odumřelých lesních porostů, holin a ploch po kůrovcových těžbách je poškozením – ničením tohoto biotopů těchto zvláště chráněných ptáků, což je porušením nařízením vlády č. 681/2004 Sb. a zákona č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

XIII.

Na poškození přírodního a životního prostředí byl upozorněn pan předseda vlády a pan předseda Parlamentu **P E T I C Í** (ze dne 10. 4. 2010) za zastavení narůstající ekologické katastrofy **v Národním parku Šumava** v důsledku rozsáhlé kůrovcové kalamity a za přijetí opatření, která by odstranila stávající nečinnosti orgánů státní správy v ochraně lesa.

Petici mj. podpořili a podepsali pan prezident Klaus a pan prezident Zeman.

MŽP na uvedenou **P E T I C Í** odpovědělo a informovalo petenty, že v NP Šumava je postupováno v souladu s právními předpisy a závěrem ujistilo, že problematika péče o les patří mezi priority MŽP.

Velice „zvláštní“ odpověď zpracovatele ve vztahu ke znaleckému posudku č. **č. 33 – 9/2008, kterým byly prokázány škody na lese, nenahraditelné složce životního prostředí ve výši 32,7 miliard Kč.** Skutečně byla a je problematika péče o les prioritou MŽP?

XIV.

Dne 31. října 2016 vedení NP Šumava publikovalo nové přístupy při výchově mladých lesních porostů v zásahových zónách a informovalo i o složitosti financování NP Šumava. Citace některých částí publikovaného článku:

„Protože je chod Správy **z většiny finančně závislý na výdělku z těžby dříví**, není ekonomická situace tak veselá, jako třeba před deseti nebo i pěti lety, kdy při kalamitách bylo těženo hlavně tlusté a staré dříví,“ upozorňuje ředitel Správy Národního parku Šumava Pavel Hubený.“

„Probírky s variabilní intenzitou znamenají to, že v některých částech se vykácí méně stromů, jinde více a především v nich vznikají tak zvané „díry““. „To jsou místa, kde se nechá jen minimum stromů - *Kozel*“.

Ukázka probírek s variabilní intenzitou („děř“) publikovaná vedením Národního parku Šumava

“Všude je navíc znatelná hustá bylinná vegetace a to je základ zdravého, stabilního porostu,” vysvětluje profesor Jakub Hruška, který je jedním z propagátorů „nesouměrných“ probírek v mladých porostech.“

„V mladých lesních porostech, zejména kvůli šetrnosti, rychlosti, finančním nákladům a efektivitě, dáváme většinou přednost mechanizované těžbě před těžbou ruční a vyvážení dříví vezením před vlečením po zemi,“ vyjmenovává Jan Kozel.“

Realizací těchto „variabilních probírek, tzv. děl“ dochází prokazatelně k dalším škodám na přírodním a životním prostředí. Tyto tzv. nové přístupy ve výchově a těžbě dřeva porušují právní předpisy, cíleně poškozují les, nenahraditelnou složku životního prostředí. Pan ředitel, bohužel, nepublikoval, **kolik tento experiment stál daňové poplatníky a jaký rozsah škod na lesních porostech vznikl. Další ukázka „nejpřísnější ochrany přírody“ v reálné činnosti NP Šumava.**

Bylo publikováno, že dlouhodobě dochází k přetěžbám v lesních porostech, které jsou součástí zásahových území **a to vše za nečinnosti (přesněji se souhlasem) státní správy lesů a vrchního státního dozoru v lesích.** Vedení Národního parku Šumava dále publikovalo, že používá v těžební činnosti technologie, které jsou využívány v hospodářských lesích, a to na úkor šetrných technologií.

Vše v zájmu nej přísnější ochrany přírody, co dále dodat.

XV.

V roce 2017 (publikoval P. Martan odborník na lesnictví), že v NP Šumava se nachází **26.515 ha odumřelých lesních porostů, holin a ploch po kůrovcových těžbách**. Na základě této skutečnosti lze odhadnout **škodu na lese, nenahraditelné složce životního prostředí v NP Šumava přibližně ve výši 230 miliard Kč (dle oficiální metodiky MŽP)**.

Ukázka (přibližně z roku 2015) proměny hlubokých šumavských hvozdů na odumřelé lesní porosty, holiny a plochy po kůrovcových těžbách. Ve veřejném zájmu tato ekologická katastrofa prokazatelně není.

Lesní porosty na ploše 26.515 ha (v současné době lze odhadnout, že se jedná o 27.000 ha) **vázaly (akumulovaly) přibližně 2.600.000 tun uhlíku**. Z odumřelých lesních porostů (při 5.000 ha popř. 10.000 ha rozlohy) se postupně uvolňuje a bude uvolňovat **500.000 až 1.000.000 tun uhlík ve formě CO₂ do ovzduší**. **Lesní porosty na ploše 27.000 ha ve vztahu k ročnímu přírůstu mohly přibližně ročně vázat (akumulovat) 35 až 40 tis. tun uhlíku.**

Obecně je známo, že významnou funkcí lesa je proces fotosyntézy, kdy lesy spotřebovávají CO₂, čímž se podílí na snížení globálního oteplování planety. Uhlík je akumulován v dřevní biomase a kyslík se vrací zpět do ovzduší.

Tzv. ochrana přírody v NP Šumava, zejména po roce 2007, jednoznačně přispívá k oteplování klimatu a to za souhlasu MŽP.

Pouze za rok 2017 činily škody, ztráty na produkci kyslíku v lesích NP Šumava přibližně 4 miliardy Kč.

XVI.

V letošním roce navrhlo vedení NP Šumava novou zónaci pro celé území NP Šumava. Je navržena přírodní zóna o **výměře 27% rozlohy národního parku**, která má zachovat a umožnit pouze nerušený průběh přírodních procesů bez jakýchkoliv zásahů člověka.

V přírodě blízké zóně o výměře 27 % rozlohy NP Šumava, kde podle NP jsou převážně lesní ekosystémy, o kterých je vedení přesvědčeno, že mohou být v relativně krátkém časovém horizontu převedeny do režimu zóny přírodní.

V obou navržených zónách se budou převážně nacházet odumřelé lesní porosty, nezalesněné holiny a plochy po kůrovcových těžbách v rozsahu přibližně 27.000 ha (ve vztahu k publikovanému údaji 26.515 ha v roce). Jedná se o území, kde lze odhadnout škodu na lese, nenahraditelné složce životního prostředí ve výši cca 230 miliard Kč.

Návrh zonace nasvědčuje, že na rozloze 54 % území NP Šumava nebude prováděna obnova lesa (zalesňování holin, výchova a ochrana lesa), nebudou se tedy vynakládat žádné finanční prostředky, pravděpodobně se svízelnou finanční situací NP.

Tato část šumavských lesů byla zdevastována, podle sloganu, příroda si poradí sama. Na této části území budou rozhodující pouze přírodní procesy a to na úkor zachování lesa, péče o les a obnovu lesa jako národního bohatství, tvořícího nenahraditelnou složku životního prostředí a pro plnění všech jeho funkcí.

Škody ve výši cca 230 miliard Kč na lese, nenahraditelné složce životního prostředí jsou zároveň porušením Nařízení vlády č. 40/1978 Sb. o Chráněné oblasti přirozené akumulace vod Šumava. Dlouhodobě nezalesněné holiny a odumřelé lesní porosty negativně ovlivňují vodní režim daného území. Jsou zde vytvořeny podmínky pro obecné ohrožení (viz několik bleskových povodní v roce 2018, popř. nedostatek vody v období sucha, vyschnutí pramene Vltavy).

Závěr

Je nezbytné položit si otázku, co přineslo vyhlášení Národního parku Šumava v roce 1991 občanům. Vedení NP v roce 1991 převzalo nejrozsáhlejší středoevropský lesní komplex se zdravými lesními porosty (Zelené plíce střední Evropy) s milionovými zásobami dřevní hmoty. Po více než 25 letech „nejpřísnější ochrany přírody“ realizované úzkou skupinou „odborníků“ za pomoci specialistů na lesy (profesí veterinářů, geologů ...) došlo k „přeměně“ těchto šumavských hvozdů (národního bohatství) na přibližně 27.000 ha **odumřelých lesních porostů, holin a ploch po kůrovcových těžbách.**

Celospolečenskou škodu na šumavských lesích (nenahraditelné složce životního prostředí) lze odhadnout na cca 230 miliard Kč. Tyto škody na životním prostředí v NP vznikly především po roce 2007 a 2008, kdy tyto škody se za 10 let zvýšily o 200 miliard Kč.

Tyto škody byly dotovány z veřejných prostředků. Zároveň došlo ke škodě na tržní hodnotě dřeva, kdy např. na ploše 5.000 ha odumřelých lesů se jedná o škodu přibližně 5 miliard Kč (při rozloze 10.000 ha se jedná o škodu přibližně 10.000 miliard Kč).

Co je skutečným cílem návrhu na vyhlášení 54 % území NP Šumava na přírodní a přírodě blízké zóny (ponechané k nerušenému průběhu přírodních procesů bez jakýchkoliv zásahů člověka)? Jednou z možností je nevynakládat na toto území žádné finanční prostředky. Přeměna kulturních lesů na divočinu je v rozporu s veřejným zájmem na zlepšení a ochranu životního prostředí.

Z historie lze uvést, že při poškození lesa v období 1868 až 1878 na ploše 11.000 ha bylo prvotním zájmem lesníků tyto plochy co nejdříve zalesnit tak, aby plnily všechny funkce lesů a negativně neovlivňovaly retenční a odtokové poměry (viz výzkum J. Šonky).

Lesní porosty na odumřelých a vytěžených plochách částečně obnovují, **ale pouze tam kde před odumřením lesních porostů a na plochách, kde byla prováděna těžba kůrovcového dřeva, již přirozená obnova existovala.**

Se škodou na lese, nenahraditelné složce životního prostředí přímo souvisí obecné ohrožení, historicky a výzkumem prokázané (povodně, sucho).

Poškození lesů, nenahraditelné složky životního prostředí Národního parku Šumava (na ploše 26.515 ha) dosahuje přibližně 230 miliard Kč, bylo a je dotováno z veřejných prostředků ve výši přibližně 4 miliard Kč, což je např. porušením:

- § 1 platného zákona o lesích, kde je uvedeno, že účelem tohoto zákona je stanovit předpoklady pro zachování lesa, péči o les a obnovu lesa jako národního bohatství, tvořícího nenahraditelnou složku životního prostředí, pro plnění všech jeho funkcí,
- § 8 odst. 2 platného zákona o lesích, je u lesů zvláštního určení veřejný zájem na zlepšení a ochraně životního prostředí
- zároveň se jedná o poškození životního prostředí ve smyslu § 8 odst. 2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, kdy dlouhodobě dochází ke zhoršování životním prostředí v lesích NP.

Lze dovodit, že zároveň dochází i k porušení Čl. 35 Listiny základních práv a svobod, kde je uvedeno v odstavci:

1) Každý má právo na příznivé životní prostředí.

3) Při výkonu svých práv nikdo nesmí **ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.**

Uvedené skutečnosti zároveň nasvědčují, že dochází k obecnému ohrožení ve smyslu trestního zákoníku.

Zpracoval:

Ing. Karel Simon

- soudní znalec v oboru lesní hospodářství, odvětví funkce lesů v krajinném (přírodním a životním) prostředí
- jeden z prvních pracovníků České inspekce životního prostředí v ochraně lesa, který se zároveň spolupodílel na vypracování podkladů pro důvodovou zprávu k vyhlášení NP Šumava.